

[Ib Thyregod.]

Det er i og for sig en rimelig løsning, man her har fundet, at der skal kunne foretages skifte eller eventuelt indgås nyt ægteskab allerede efter underretsdommen, når anken alene angår vilkårene. Vi ved alle, at hvis sagen trækker ud ved landsret og højesteret, kan der gå måske et par år, og boet, skilsmisseboet eller separationsboet, kan i dette tidsrum skifte karakter. Den ene part kan forringe det, og der kan ske andre forskydninger, som man måske kan angribe efter reglerne om bosondring, men det er jo ikke altid, disse regler kan anvendes, og derfor er det rimeligt, at man allerede fra underretsdommen kan få foretaget skifte og få gennemført andre foranstaltninger, når anken alene vedrører vilkårene.

Det fjerde problem er samkvemsretten. Der er det jo, som fru Hanne Budtz nævnte, således, at man allerede nu har en vis mulighed for at gennemføre en samkvemsret ved fogdens bistand. Det er en i sig selv uheldig ting, at man skal nødsages til at anvende fogdens bistand til at gennemføre en samkvemsret på samme måde som ved forældremyndighedssager. Man har jo tidligere diskuteret, hvilke fremgangsmåder der var de rigtige, om det skulle være en umiddelbar forgedforretning eller en handlingsdom med tilknyttede bøder, eller man skulle anvende andre midler til gennemtvinding af en samkvemsret. Meningen er nu, at man vil supplere det med, at fogden kan pålægge tvangsbøder, og jeg skal da indrømme, at der kan være tilfælde, hvor det kan være rimeligt, nemlig hvor den ene part vil chikanere den anden, men ellers er det en lidt betænkelig ting at skulle anvende bøder med mulighed for udpantning og navnlig afsoning på et så personligt område, som hele samkvemsspørgsmålet er. Jeg er noget betænkelig ved, at man går til dette skridt, at man både gennemfører bøder, udpantning og endvidere afsoning af bøder, og jeg håber i hvert fald, at der kun vil blive tale om det i undtagelsestilfælde.

Der har i diskussionen om forslaget været rejst problemet om beskikkelse af en ad hoc værge. Det er det ikke blevet til efter forslaget, men vi kan jo i udvalget drøfte, om det er tilstrækkeligt blot at tilkalde en slægtning eller en repræsentant for børneværnet, eller om det ikke vil være rigtigt i

disse tilfælde at få beskikket en egentlig værge.

Endelig er der spørgsmålet om ankefristen. Her er vel spørgsmålet, om den ankefrist på 8 uger, som gælder nu, og som også skal gælde efter lovforslagets § 454, virkelig er nødvendig, om man ikke her bør gå ned, om ikke til 15 dage, så måske til 4 uger — den ankefrist, som i øvrigt gælder i retssager — om det ikke kan være rimeligt også i ægteskabssager at have en frist på 4 uger. Det er et af de spørgsmål, som vi også skal drøfte i udvalget.

Endelig det sidste problem, jeg vil nævne. Det er spørgsmålet om beskikkelse af sagfører for sagsøgeren under ægteskabssager. Det er jo et af de områder, hvor justitsministeren ikke har fulgt det forslag, som foreligger fra retsplejerådet. Jeg henviser til bemærkningerne om disse ting i lovforslaget, hvoraf det fremgår, at retsplejerådet har ønsket, at der skulle kunne beskikkes en sagfører for sagsøgeren eller sagsøgerinden i ægteskabssager, uden at man afventede en afgørelse vedrørende en ansøgning om fri proces, fordi der er den almindelige adgang til at beskikke en sagfører for den pågældende sagsøgte, men sådan adgang ikke findes for sagsøgeren eller sagsøgerinden.

Dette forslag fra retsplejerådet er tiltrådt af præsidenterne for østre landsret og vestre landsret og af advokatrådet samt et flertal af dommerforeningens bestyrelse, hvorimod overpræsidenten og flertallet af dommerne ved Københavns byret går imod dette forslag.

Jeg tror, man bør overveje på ny, om det ikke vil være rimeligt også at beskikke en advokat for sagsøgeren i disse tilfælde, hvor betingelserne foreligger, uden at afvente de 2-3 måneder, som normalt vil gå ved en ansøgning om fri proces.

Jeg kan henvise til en artikel af byretsdommer Inger Margrete Pedersen i Juristen 1969, hvor hun om dette spørgsmål udtrykkeligt siger, at hun har spurgt de advokater, der har været med i disse sager, hvorfor der ikke forelå fri procesbeskikkelse, selv om betingelserne i og for sig var opfyldt, og hvor der så er blevet svaret — og det er også ud fra mit kendskab til praksis rigtigt — at man simpelt hen ikke ville udsætte sagsøgerinden eller sagsøgeren for